

Nakládání s odpady

	Zpracoval	Ověřil	Schválil	Vydal
Jméno	Jaroslava Švecová	Květoslava Mališová	Ing. MUDr. Miroslav Přádka, Ph.D.	Ing. Marie Fusková
Útvar	ekolog	provozně-technický náměstek	ředitel	manažer kvality
Podpis				
Odpovědný útvar: ekolog			Datum vydání	11. 3. 2013

Přehled vydaných změn

Číslo	Změna (dodatek) vydána dne	Datum zápisu	Zapsal
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

Rozdělovník

Číslo výtisku	Název útvaru - funkce	Směrnici obdrží
1	Vedoucí sekretariátu ředitele	ano
2	Manažer marketingu a tisková mluvčí	ano
3	Interní auditor	ano
4	Manažer kvality	ano
5	Náměstek pro ošetrovatelskou péči	ano
6	Náměstek pro LP	ano
7	Ekonomicko-personální náměstek	ano
8	Vedoucí ekonomického oddělení	ano
9	Vedoucí oddělení lidských zdrojů	ano
10	Vedoucí oddělení zdravotních pojišťoven	ano
11	Provozně-technický náměstek	ano
12	Vedoucí investičního odboru	ano
13	Vedoucí oddělení servisu ZP	ano
14	Vedoucí odboru správy majetku	ano
15	Vedoucí skladů	ano
16	Vedoucí úklidu	ano
17	Vedoucí dopravy	ano
18	Vedoucí stravovacího provozu	ano
19	Vedoucí šičky a manipulace s prádlem	ano
20	Vedoucí odboru informačních technologií	ano
21	Vedoucí recepce a statistiky	ano
22	Vedoucí správy informačních technologií	ano
23	Vedoucí nemocničního informačního systému	ano
24	Technik BOZP a PO	ano
	Primáři oddělení	
25	Anesteziologicko-resuscitační	ano
26	Dětské	ano
27	Gynekologicko-porodní	ano
28	Hematologicko-transfúzní	ano
29	Chirurgicko-traumatologické	ano
30	Interní	ano
31	Klinické biochemie	ano
32	Neurologické	ano
33	Nukleární medicíny	ano
34	Oční	ano
35	Ortopedické	ano
36	Otorinolaryngologické	ano
37	Patologické	ano
38	Rehabilitační	ano
39	Radiodiagnostické	ano
40	Tuberkulózy a respiračních nemocí a následné péče	ano
41	Urologické	ano
42	Ústavní lékárna	ano
43	Lékárna U fontány	ano

2/20

	Vrchní sestry oddělení	
44	Anesteziologicko-resuscitační	ano
45	Dětské	ano
46	Centrální operační sály	ano
47	Centrální sterilizace	ano
48	Gynekologicko-porodní	ano
49	Hematologicko-transfúzní	ano
50	Chirurgicko-traumatologické	ano
51	Interní	ano
52	Klinické biochemie	ano
53	Neurologické	ano
54	Nukleární medicíny	ano
55	Oční	ano
56	Ortopedické	ano
57	Otorinolaryngologické	ano
58	Patologické	ano
59	Protialkoholní záchytné stanice	ano
60	Rehabilitační	ano
61	Radiodiagnostické	ano
62	Tuberkulózy a respiračních nemocí a následné péče	ano
63	Urologické	ano
64	Ústavní lékárna + Lékárna U fontány	ano
	Ostatní vedoucí lékaři	
65	Vedoucí lékař COS	ano
66	Vedoucí lékař LSPP a praktický lékař	ano

Seznámení se směrnicí

Pořadové číslo	Datum zápisu	Směrnici prostudoval a vzal na vědomí			Poznámka
		Jméno	Útvar	Podpis	
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					
21.					
22.					
23.					
24.					
25.					
26.					
27.					
28.					
29.					
30.					
31.					
32.					
33.					
34.					
35.					
36.					
37.					
38.					
39.					
40.					

Obsah

1. ÚČEL.....	6
2. OBLAST PLATNOSTI.....	6
3. ÚČINNOST DOKUMENTU.....	6
4. DEFINICE POJMŮ, ZKRATKY A SOUVISEJÍCÍ DOKUMENTY	6
4.1. Definice pojmů.....	6
4.2. Zkratky	8
4.3. Související dokumenty v platném znění	8
5. NAKLÁDÁNÍ S ODPADY.....	9
6. TECHNICKÁ OPATŘENÍ PŘI NAKLÁDÁNÍ S PRODUKOVANÝMI ODPADY	9
6.1. Druhy odpadů produkovaných v nemocnici	9
6.2. Třídění a ukládání odpadů.....	10
6.3. Podrobnosti nakládání s odpadem - druhy odpadu	12
7. EVIDENCE ODPADŮ	18
8. KONTROLA NAKLÁDÁNÍ S ODPADY.....	18
9. MYTÍ A DESINFEKCE KONTEJNERŮ NA INFEKČNÍ ODPADY, VOZIDEL NA PŘEPRAVU ODPADU	18
10. DOPORUČENÉ POSTUPY PŘI NAKLÁDÁNÍ S ODPADY	19
11. PŘÍLOHA.....	19

1. ÚČEL

Tato směrnice stanovuje postupy související s nakládáním s odpady vznikajícími v nemocnici, s jejich tříděním, ukládáním a likvidací.

Hlavním cílem této směrnice je zabezpečit snižování vzniku odpadu, především odpadů kategorie N - nebezpečný odpad. Efektivní a bezpečné nakládání s odpady, které spočívá v důsledném třídění a bezpečné manipulaci.

Směrnice zajistí účinný systém nakládání s veškerými odpady vznikajícími při provozní činnosti nemocnice v souladu se zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech ve znění pozdějších předpisů a dalších souvisejících zákonů a vyhlášek.

Nakládání s odpady ze zdravotnictví se řídí zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech ve znění pozdějších předpisů a dalších souvisejících zákonů a vyhlášek.

2. OBLAST PLATNOSTI

Tato směrnice se vztahuje na všechny zaměstnance nemocnice. Ustanovení směrnice se rovněž vztahují i na fyzické osoby zdržující se v objektech a na pracovištích nemocnice se souhlasem nemocnice.

Odpovědnost za aktualizaci této směrnice má ekolog.

3. ÚČINNOST DOKUMENTU

Tato směrnice nabývá účinnosti od 18. 3. 2013.

4. DEFINICE POJMŮ, ZKRATKY A SOUVISEJÍCÍ DOKUMENTY

4.1. Definice pojmů

Odpad - každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl nebo povinnost se jí zbavit a přísluší do některé ze skupin odpadů uvedených v příloze č. 1 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech.

Evidence odpadů - zahrnuje povinnost původců a oprávněných osob vést průběžnou evidenci o odpadech a způsobech nakládání s odpady, nemocnice je povinna vést evidenci o odpadech - zejména údaje o množství, způsobu naložení a identifikačních údajích oprávněných osob, kterým byl odpad předán, evidenci vede a zpracovává ekolog nemocnice.

Identifikační list nebezpečného odpadu - obsahuje zákonné informace o shromažďovaném nebezpečném odpadu a musí být umístěn poblíž místa shromažďování tohoto odpadu. Zpracovává ho ekolog nemocnice. Osoba odpovědná za jeho umístění je příslušný vedoucí zaměstnanec.

Komunální odpad - odpad, který neobsahuje látky, které mohou ohrozit veřejné zdraví a životní prostředí.

Nebezpečný odpad - odpad, který je znečištěný škodlivinami, kde jsou na shromažďování a zneškodňování kladeny zvláštní požadavky z hlediska ochrany zdraví, jakýkoliv jiný odpad, vykazující jednu nebo více nebezpečných vlastností uvedených v příloze č. 2 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech ve znění pozdějších předpisů (např. biologicky kontaminován

nebo obsahuje léčiva, cytostatika, chemikálie a případně jiné látky potenciálně nebezpečné - odpady obsahující genotoxické látky, toxické chemické látky, nepoužitelná a nepoužitá léčiva, radioaktivní látky, ostré předměty a zbytky jídla).

Infekční odpad - veškerý odpad včetně zbytku jídel a odpad ze všech prostorů, kde odpady mohou být infikovány infekčním činitelem v množství, které způsobuje, že odpady je možno považovat za odpady s nebezpečnou vlastností infekčnosti.

Biologický odpad - odpad kontaminovaný lidskou krví, sekrety nebo výkaly, považují se za potencionálně infekční odpad.

Odpad ze zdravotnických zařízení - odpad z nemocnic a z ostatních zdravotnických zařízení nebo jim podobných zařízení, zahrnující komponenty různého fyzikálního, chemického a biologického materiálu, který vyžaduje zvláštní nakládání a odstranění vzhledem ke specifickému zdravotnímu riziku. Zahrnuje pevný nebo kapalný odpad, který vzniká při léčebné péči nebo při obdobných činnostech a je nazýván odpadem ze zdravotnických zařízení.

Ostatní odpady - odpady, které nemají žádnou z nebezpečných vlastností uvedených v zákoně č. 185/2001 Sb., o odpadech.

Nakládání s odpady - soubor činností prováděných při shromažďování, třídění, balení, manipulaci a soustředování odpadů na místech v areálu nemocnice k tomu určených.

Shromažďování odpadů - krátkodobé soustředění odpadů do shromažďovacích prostředků v místě jejich vzniku před dalším nakládáním s odpady (pevnostěnný, nepropustný a uzavíratelný kontejner pro uložení jehel, skalpelů nebo jiných ostrých předmětů, plastové pytle) v místech k tomu účelu určených, před dalším nakládáním s odpady.

Shromažďovací prostředek - nádoby (většinou odpadkové koše), kontejnery nebo obaly (např. plastové pytle) určené ke shromažďování odpadů, které splňují obecné technické požadavky kladené na shromažďovací prostředky nebezpečných odpadů nebo chemických látek. Musí svým provedením umožnit bezpečnost při obsluze a čištění a dezinfekci po svém vyprázdnění. Svým technickým provedením a vybavením místa, na němž jsou umístěny, musí zabezpečit, že odpad do nich umístěný je chráněn před nežádoucím znehodnocením, odcizením nebo únikem do životního prostředí. Musí být vybaveny identifikačními listy nebezpečného odpadu.

Skladování odpadů - přechodné umístění odpadů, které byly soustředěny (shromážděny, sesbírány) do místa k tomu určenému a jejich ponechání v něm po dobu nezbytně nutnou, viz harmonogram odvozu odpadu.

Skladovací prostředky - jsou určeny pro přechodné umístění malého množství odpadů. Musí splňovat základní technické požadavky, velikost musí odpovídat množství produkovaných odpadů a frekvenci jejich soustředování. Musí umožňovat čištění a dezinfekci po svém vyprázdnění a oddělené ukládání jednotlivých druhů odpadu.

Soustředovací místo - místo vzniku odpadu např. laboratoř, vyšetřovna, ordinace, dílna apod., ve které je umístěn shromažďovací prostředek na odpad.

Shromažďovací místo - místo, kde se shromažďuje veškerý vzniklý odpad, který podléhá likvidaci spalením. (Sklad nebezpečného odpadu).

Ekolog nemocnice - osoba, která je odpovědná za zabezpečení odborného nakládání s odpady v nemocnici, za předepsané označení shromaždiště odpadů a je oprávněna

zastupovat nemocnici při jednání s orgány veřejné správy v oblasti odpadového hospodářství, při výkonu jejich kontrolní činnosti. Ekolog vede evidenci všech odpadů vzniklých v areálu nemocnice, je oprávněn kontrolovat činnost jednotlivých oddělení a pracovišť při nakládání s odpady; spolupracuje s těmito odděleními v oblasti nakládání s odpady; vykonává ohlašovací povinnost stanovenou zákonem.

Odpovědná osoba - určený zaměstnanec nemocnice odpovědný za stav shromažďovacího prostředku, odpovědnou osobu určuje příslušný vedoucí zaměstnanec.

Původce odpadu - pro účely této směrnice se za původce považují jednotlivé organizační celky Nemocnice ve Frýdku-Místku, příspěvková organizace.

Zneškodňování (likvidace) odpadu - činnost zajišťovaná odbornými firmami s náležitým oprávněním.

4.2. Zkratky

č.	číslo
ADR	přeprava nebezpečných věcí po silnici
BOZP	bezpečnost a ochrana zdraví při práci
KHS	Krajská hygienická stanice
KO	komunální odpad
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
nemocnice	Nemocnice ve Frýdku-Místku, p.o.
NO	nebezpečný odpad
OH	odpadové hospodářství
OO	ostatní odpad
POH	plán odpadového hospodářství
SP	shromažďovací prostředek
ŽP	životní prostředí

4.3. Související dokumenty v platném znění

Zákon č. 185/2001 Sb.	o odpadech a změně některých dalších zákonů
Vyhláška č. 376/2001 Sb.	o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů
Vyhláška č. 381/2001 Sb.	katalog odpadů
Vyhláška č. 383/2001 Sb.	o podrobnostech nakládání s odpady
Vyhláška č. 306/2012 Sb.	o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče
Zákon č. 285/2002 Sb.	o darování, odběrech a transplantacích tkání a orgánů a o změně některých zákonů (transplantační zákon)
Zákon č. 258/2000 Sb.	o ochraně veřejného zdraví
Zákon č. 372/2011	o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování
Zákon č. 378/2007 Sb.	o léčivech
Zákon č. 167/1998 Sb.	o návykových látkách
Zákon č. 256/2001 Sb.	o pohřebnictví

Zákon č. 356/2003 Sb.	o chemických látkách a chemických přípravcích
Zákon č. 18/1997 Sb.	o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon)
Realizační program ČR pro odpady ze zdravotnictví	
Metodické doporučení k nakládání s odpady ze zdravotnictví, MŽP Praha, červenec 2007	
Směrnice	Provozní řád nemocnice
Směrnice	Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků.
Směrnice	Bezpečné zacházení s léčivými a léčivými prostředky
Směrnice	Nakládání s návykovými látkami

5. NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Při nakládání s odpady z nemocnice je třeba postupovat ve smyslu obecně závazných předpisů, zejména dle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění a jeho prováděcích vyhlášek a dalších souvisejících zákonů.

Každý zaměstnanec má při své činnosti nebo rozsahu své působnosti povinnost předcházet vzniku odpadů, omezovat jejich množství a nebezpečné vlastnosti. Odpady, jejichž vzniku nelze zabránit, musí být využity, popřípadě odstraněny způsobem, který neohrožuje lidské zdraví a životní prostředí.

V rámci nemocnice je jmenován ekolog, který je organizačně zařazen do Investičního odboru. Ekolog odpovídá za zajištění odborného nakládání s odpady dle platné legislativy a zastupuje nemocnici při jednání s orgány veřejné správy v oblasti odpadového hospodářství, zejména při výkonu jejich kontrolní činnosti.

6. TECHNICKÁ OPATŘENÍ PŘI NAKLÁDÁNÍ S PRODUKOVANÝMI ODPADY

Při nakládání s odpady je nutno si počínat tak, aby nedošlo jak k ohrožení životního prostředí, tak i bezpečnosti a zdraví zaměstnanců nemocnice, pacientů a ostatních osob pohybujících se v nemocnici.

Základními technickými opatřeními jsou:

1. předcházení vzniku odpadů
2. třídění a ukládání odpadů
3. odstranění odpadů (likvidace) odpadů

Při manipulaci s odpady z nemocnice je každý zaměstnanec, který manipuluje jakýmkoli způsobem s odpady, povinen používat osobní ochranné pracovní pomůcky, které jsou specifikovány ve směrnici Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků.

6.1. Druhy odpadů produkovaných v nemocnici

Nebezpečné odpady

- 08 01 11 odpadní barvy a laky obsahující organická rozpouštědla nebo jiné nebezpečné látky
- 08 04 09 odpadní lepidla a těsnicí materiály obsahující organická rozpouštědla nebo jiné nebezpečné látky

- 09 01 01 vodné roztoky vývojek a aktivátorů
- 09 01 04 roztoky ustalovačů
- 13 02 08 jiné motorové, převodové a mazací oleje
- 15 01 10 obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné
- 15 02 02 absorpční činidla, filtrační materiály, čisticí tkaniny a ochranné oděvy znečištěné nebezpečnými látkami
- 16 01 08 součástky obsahující rtuť
- 16 02 13 vyřazená zařízení obsahující nebezpečné složky neuvedená pod čísla 160209 až 160212
- 16 06 01 olovené akumulátory
- 17 06 05 stavební materiály obsahující azbest
- 18 01 01 ostré předměty
- 18 01 02 části těla a orgány včetně krevních vaků a krevních konzerv (kromě 18 01 03)
- 18 01 03 odpady, na jejichž sběr a odstraňování jsou kladeny zvláštní požadavky s ohledem na prevenci infekce
- 18 01 06 chemikálie, které jsou nebo obsahují nebezpečné látky
- 18 01 08 nepoužitelná cytostatika
- 18 01 09 jiná nepoužitelná léčiva a jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod 18 01 08
- 18 01 10 odpadní amalgám ze stomatologické péče
- 19 08 01 shrabky z česlí
- 20 01 21 zářivky a jiný odpad obsahující rtuť
- 20 01 23 vyřazená zařízení obsahující chlorofluoruhlodivky
- 20 01 33 baterie a akumulátory
- 20 01 35 vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky

Ostatní odpady

- 18 01 04 odpady, na jejichž sběr a odstraňování nejsou kladeny zvláštní požadavky s ohledem na prevenci infekce
- 20 03 01 směsný komunální odpad
- 20 01 02 sběrové sklo
- 15 01 01 papírové a lepenkové obaly
- 15 01 02 plasty
- 20 01 11 textilní materiál
- 20 01 08 biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven
- 20 01 25 jedlý olej a tuk
- 20 01 40 železný šrot
- 02 01 03 biologický rozložitelný odpad z údržby zeleně

6.2. Třídění a ukládání odpadů

Důkladné třídění vznikajících odpadů dle jejich charakteru vede ke snížení nebezpečí pro zdraví osob přicházejících do styku s odpadem a ke snížení nákladů na jejich odstranění.

Každý zaměstnanec je povinen třídít odpad v místě jeho vzniku, za správné vytřídění odpadů nese zodpovědnost vedoucí zaměstnanec.

Povinností zaměstnanců každého pracoviště v nemocnici je třídít vznikající odpad. Třídění odpadu probíhá v místě jeho vzniku - ordinace, vyšetřovny, pokoje, operační sál, čekárna, kanceláře, dílenské provozy apod.

Pro tříděné odpady se používá oddělených shromažďovacích prostředků, odpovídajících druhu a povaze odpadu (např. pevné plastové pytle, plastové nádoby nepropustné, pevnostěnné uzavíratelné obaly na jehly a ostatní ostré předměty).

Všechny shromažďovací prostředky musí být pevné, uzavíratelné, nepropustné a **označené**. Shromažďovací prostředek nebezpečného odpadu je označen dle přílohy č. 1.

6.2.1. Základní označení shromažďovacích prostředků

Každý shromažďovací prostředek, v němž jsou soustředovány odpady, musí být označen nápisem - plast, sklo, komunální odpad, nebezpečný odpad.

6.2.2. Označování shromažďovacích prostředků pro nebezpečný odpad

Každý shromažďovací prostředek na nebezpečné odpady musí být označen:

- názvem oddělení, kde odpad vznikl
- nápisem „Nebezpečný odpad“
- kódem nebezpečného odpadu dle katalogu odpadů
- jménem odpovědné osoby za obsluhu a údržbu shromažďovacího prostředku
- čas a datum vzniku odpadu
- grafický symbol BIOHAZARD

6.2.3. Označování shromažďovacích prostředků pro nebezpečný infekční odpad

Každý shromažďovací prostředek na nebezpečné infekční odpady musí být označen:

- názvem oddělení kde odpad vznikl
- nápisem „Nebezpečný Infekční odpad“
- kódem nebezpečného odpadu dle katalogu odpadů
- jménem odpovědné osoby za obsluhu a údržbu shromažďovacího prostředku
- čas a datum vzniku odpadu
- grafický symbol BIOHAZARD

V blízkosti shromažďovacího prostředku nebo shromažďovacího místa musí být umístěn **identifikační list nebezpečného odpadu a uvedení zodpovědné osoby**.

Jednotlivé identifikační listy nebezpečného odpadu lze obdržet u ekologa nemocnice a jsou uveřejněny na intranetu nemocnice.

Vedoucí zaměstnanec jednotlivých pracovišť doplní jméno odpovědné osoby a zajistí označení jednotlivých shromažďovacích prostředků.

Tekuté nebezpečné odpady (vývojky, ustalovače a další nepoužitelné chemické látky) je nutné skladovat ve vhodných shromažďovacích prostředcích např. kanystrech.

6.2.4. Používání barevných plastových pytlů

- modré PVC pytle lze používat na ostatní odpady (papír, sklo, plasty) - vlastnosti: maximální kapacita 0,1m³, síla materiálu min. 0,05 mm.
- černé PVC pytle lze používat na nebezpečný biologicky kontaminovaný odpad, který je určen k likvidaci odbornou firmou (spalováním) - vlastnosti: min. síla 0,1 mm - označovat nálepkou/etiketou BIOHAZARD obsahující náležitosti pro označení nebezpečného biologicky kontaminovaného odpadu
- červené PVC pytle lze používat na infekční odpad tam, kde je nařízena izolace pacienta a bariérový ošetrovatelský režim. Odpad je určen k likvidaci odbornou firmou (spalováním) - vlastnosti: min. síla 0,2 mm - označovat nálepkou/etiketou BIOHAZARD obsahující náležitosti pro označení nebezpečného infekčního odpadu

6.2.5. Soustředování odpadů

Jednotlivá soustředovací místa jsou na jednotlivých pracovištích, odtud se odpad odnáší do kontejnerů určených na nebezpečný odpad, které jsou uzamykatelné a odtud se provádí svoz 2x denně do skladu nebezpečného odpadu. Dále je nebezpečný odpad likvidován smluvním partnerem v zimním období do 72 hodin a v letním období do 48 hodin.

6.2.6. Odstraňování (likvidace) odpadu

Odstraňování odpadů, resp. jejich předávání k odstranění, lze z důvodu vedení zákonných evidencí a kontroly dodržování zákona o odpadech provádět jen prostřednictvím ekologa. Ekolog nemocnice musí být informován o likvidaci jakéhokoliv odpadu.

Odpady lze předávat pouze osobě (resp. firmě) oprávněné k jejich převzetí dle zákona o odpadech.

6.3. Podrobnosti nakládání s odpadem - druhy odpadu

Veškeré odpady je nutné dle možností třídít v místě vzniku odpadu.

6.3.1. Nebezpečné biologicky kontaminované odpady /k.č. 18 01 02, 18 01 03/

Jedná se o nebezpečný odpad. Do biologicky kontaminovaných odpadů patří např. použité chirurgické materiály, odpady z laboratoří, dialyzačních zařízení, použité nemocniční podložky, pleny, biologicky kontaminované odpady, které jsou kontaminované lidskou krví, sekrety nebo výkaly, kontaminovaný obvazový materiál, kontaminované pomůcky, infuzní nástroje bez jehel, obaly transfuzní krve, pomůcky pro inkontinentní pacienty, kontaminované osobní ochranné pomůcky personálu.

- **Shromažďování odpadů:**

Provádí zdravotnický personál v místě vzniku odpadu do jednotlivých označených shromažďovacích prostředků nápisem „**Nebezpečný odpad**“ . Viz bod 6.2.2.

12/20

Každé shromažďovací místo musí být vybaveno identifikačním listem nebezpečného odpadu, který lze obdržet u ekologa nemocnice.

S ohledem na další nakládání s odpadem lze pytle plnit jen do 2/3 objemu nebo váhy cca 10 kg.

Za označení shromažďovacích prostředků, vybavení místa identifikačním listem nebezpečného odpadu a zajištění nepřeplování pytlů odpovídá příslušný vedoucí zaměstnanec oddělení.

Uzavřené a řádně označené pytle zaměstnankyně úklidu odnášejí na jednotlivá shromažďovací místa a ukládají do uzamykatelných kontejnerů. Pytle jsou do kontejnerů ukládány volně (nelze je silou pěchovat) a pokud možno úvazky nahoru. Manipulace musí probíhat takovým způsobem, aby nedošlo k poškození pytle. Dojde-li při manipulaci k poškození pytle, musí být tento pytel vložen do dalšího řádně označeného pytle. Do kontejneru na infekční odpad nelze volně ukládat volně ložený odpad, ale pouze odpad v označených plastových pytlích.

Po každém jednotlivém uložení odpadu do kontejneru je povinnost kontejner uzamknout.

Za uzamčení jednotlivých kontejnerů odpovídají zaměstnanci úklidu.

6.3.2. Ostré předměty /k.č. 18 01 01/

Mezi tyto odpady patří všechny ostré předměty, které mohou poškodit pokožku, všechny věci a materiály s nimiž je spojeno potenciální riziko poranění a infekce - jehly, kanyly, injekční stříkačky s jehlou, bodce, skleněné střepy, ampule, pipety, čepele skalpelu, prázdné lékovky, zkumavky, apod.

Tyto odpady musí být shromažďovány odděleně od jiných odpadů.

Shromažďovací prostředky na ostré předměty musí být nepropustné, nepropíchnutelné a musí být bezpečně uzavíratelné - tak, aby nemohlo dojít k jejich otevření při následné manipulaci. Až poté co jsou ostré předměty uloženy v těchto obalech, mohou být dále ukládány do černých pytlů.

- **Shromažďování odpadů:**

Provádí zdravotnický personál v místě vzniku odpadu do jednotlivých označených shromažďovacích prostředků nápisem „**Nebezpečný odpad**“ Viz bod 6.2.2.

Každé shromažďovací místo musí být vybaveno identifikačním listem nebezpečného odpadu, který lze obdržet u ekologa nemocnice.

Za označení shromažďovacích prostředků, vybavení místa identifikačním listem nebezpečného odpadu odpovídá příslušný vedoucí zaměstnanec oddělení.

Po naplnění shromažďovacího prostředku (plastový kontejner) musí být zdravotnickým personálem provedeno jeho bezpečné uzavření, např. přelepení a uložení k ostatnímu infekčnímu odpadu.

6.3.3. Patologicky - anatomické odpady

Nakládání s mrtvými těly a jejich částmi je stanoveno zákonem č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví ve znění pozdějších předmětů, zákonem č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a zákonem č. 285/2002 Sb., o darování, odběrech a transplantacích tkání a orgánů, ve znění pozdějších předmětů a **není předmětem této směrnice.**

Části lidského těla, např. končetiny, plod po potratu, plodové vejce, lůžko nebo těhotenská sliznice jsou předávány na oddělení patologie, zde se skladují v chladícím boxu a odváží se pohřební službou ke spálení v kremaci na základě telefonického objednání. Záznam o předání části lidského těla, plodu po potratu, plodového vejce, lůžka nebo těhotenské sliznice se zakládá do zdravotnické dokumentace pacienta, v případě plodu do zdravotnické dokumentace matky. Patologicko-anatomické odpady se ukládají do označených neprůhledných černých pytlů nebo pevných nepropustných a uzavíratelných standardizovaných nádob, určený pro tento materiál.

Části těla a orgány včetně krevních vaků a krevních konzerv /k.č. 18 01 02/

V případě drobných anatomických odpadů typů vlasů, nehtů, zubů, tkání po drobných ošetřeních, tkání určených k vyšetření, produktu potratu do ukončení dvanáctého týdne těhotenství a další biologický materiál včetně úklidu z míst, kde anatomické odpady vznikají, se postupuje jako v případě nebezpečného biologicky kontaminovaného odpadu

- **Shromažďování odpadů:**

Provádí zdravotnický personál v místě vzniku odpadu do jednotlivých označených shromažďovacích prostředků nápisem „**Nebezpečný odpad**“ viz bod 6.2.2.

6.3.4. Farmaceutické odpady - nepoužitá léčiva, návykové látky /k.č. 18 01 09/

Povinnosti původců odpadu (nepoužitelných léčiv) při jejich odstraňování se řídí § 88 zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech a směrnici Bezpečné zacházení s léčivy a léčivými přípravky a směrnici Nakládání s návykovými látkami.

Nepoužitelná léčiva jsou léčiva nevyhovující jakosti, s prošlou dobou použitelnosti, uchovávaná nebo připravená za jiných než předepsaných podmínek, zjevně poškozená nebo nespotřebovaná a musí být odstraněna včetně jejich obalů tak, aby nedošlo k ohrožení života a zdraví lidí nebo zvířat anebo životního prostředí.

- **Shromažďování odpadů:**

Nepoužitá léčiva jsou vrácena do Ústavní lékárny nemocnice.

Personál lékárny provádí soustředění odpadů do vhodných obalů dostatečné kvality, aby s ohledem na druh odpadu nemohlo dojít k protržení. Tyto obaly budou označeny stejným způsobem jako shromažďovací prostředky na nebezpečný odpad.

Personál lékárny obeznámí s potřebou likvidace ekologa nemocnice a ten zařídí odbornou likvidací firmou.

6.3.5. Cytostatika /k.č. 18 01 08/

Odpady z cytostatických přípravků jsou odpady, které vznikají při léčbě, výrobě a přípravě léčivých přípravků s cytostatickým účinkem. Potenciální riziko pro osoby, které zacházejí s těmito přípravky, vzniká především z mutagenních, karcinogenních a teratogenních vlastností těchto přípravků.

Riziko, které představují cytostatické léčivé přípravky je významné zejména pro ty, kteří s nimi přicházejí do styku v průběhu jejich přípravy, použití nebo po něm. Vedoucí zaměstnanci příslušných oddělení jsou povinni přijmout taková organizační opatření, aby okruh osob, které s těmito výrobky přicházejí do styku, byl co nejmenší.

6.3.6. Chemické odpady /k.č. 18 01 06/

Do této skupiny patří pevné a kapalné chemické látky a chemické přípravky z laboratoří nebo látky, které vznikají při diagnostických vyšetřeních, experimentálních pracích, čištění nebo dezinfekci, nepoužité či nepoužitelné chemikálie, organické rozpouštědla a jejich směsi apod.

Chemické odpady lze obecně dělit do dvou skupin na:

- nebezpečné chemické odpady - mají nebezpečné vlastnosti, např. toxické, toxické s chronickými účinky, dráždivé, hořlavé, žíravé, nebezpečné pro životní prostředí,
- ostatní chemické odpady, které nemají nebezpečné vlastnosti.

- **Shromažďování odpadů:**

Provádí zdravotnický personál do obalů k tomuto účelu určených. Jedná-li se o nepoužité vyřazené či nepoužitelné chemikálie v původních obalech, mohou být tyto látky shromažďovány v těchto obalech.

Odpadní chemikálie nebo jakékoliv tekuté odpady nelze vylévat do kanalizace.

Vývojky a ustalovače /k.č. 09 01 01 a 09 01 04/

Odpadní vývojky a ustalovače jsou soustředovány přímo na příslušném pracovišti, kde vzniknou. Po naplnění shromažďovacích prostředků bude informován ekolog, který zajistí odvoz a likvidaci.

6.3.7. Kontaminované obaly

Pokud jsou obaly kontaminovány nebezpečnými látkami, je nutno s nimi nakládat jako s odpady nebezpečnými, řadit je do skupin odpadu podle charakteristiky kontaminace a nakládat s nimi stejným způsobem (infekční, chemické apod.).

6.3.8. Ostatní odpady vznikající v nemocnici

Zde jsou zařazeny některé další odpady vznikající při činnosti nemocnice.

V případě výskytu některého neuvedeného odpadu bude způsob nakládání a následné odstranění odpadu řešit vedoucí zaměstnanec příslušného oddělení (pracoviště), kde odpad vznikl s ekologem nemocnice.

6.3.9. Komunální odpady /k.č. 20 03 01/

Vznikají na jednotlivých pracovištích nemocnice. Jedná se o odpady, které nejsou kontaminovány chemickými nebo biologickými látkami a nepředstavují nebezpečí pro člověka. Jde o běžný nekontaminovaný odpad např. odpad z odpadkových košů z denních místností a kanceláří a z technicko-hospodářských provozů, obaly od zdravotnických prostředků, použité jednorázové ručníky, čisté igelitové obaly, porcelán, zbytky potravin a ostatní nekontaminovaný odpad (pokud nelze ještě vytřídit).

- **Shromažďování odpadů:**

Provádí zaměstnanci úklidu v místě vzniku do shromažďovacích prostředků (pytle PVC). Tyto pytle potom odnáší do klasických kontejnerů na komunální odpad. Tyto kontejnery jsou rozmístěny po areálu nemocnice dle aktuálních potřeb. Komunální odpad je odvážen smluvním partnerem na skládku.

6.3.10. Papír /k.č. 15 01 01/

Kancelářský papír, sešity, časopisy, noviny, krabice, lepenka a karton. Mezi vytríděný separovaný papír nepatří voskovaný, mastný či znečištěný papír. Kartónové krabice je nutno rozebrat, složit v místě vzniku odpadu.

- **Shromažďování odpadů:**

Provádí zaměstnanci úklidu v místě vzniku. V manipulovaném stavu je tento odpad uložen do kontejnerů modré barvy, které jsou rozmístěny po areálu nemocnice. Odtud je provedena likvidace smluvním partnerem.

6.3.11. Plast /k.č. 15 01 02/

Plastový odpad je nutné separovat od ostatních odpadů. Jedná se o PET lahve, plastové kelímky od potravin, polystyren, obalové materiály - fólie, igelity, dekontaminované a řádně vypláchnuté obaly od dezinfekčních prostředků apod. Nepatří zde obaly znečištěné nebezpečnými látkami, nádoby od olejů, podlahové krytiny, PVC plastové trubky.

- **Shromažďování odpadů:**

Provádí zaměstnanci úklidu v místě vzniku. Tento odpad se ukládá do kontejnerů žluté barvy, které jsou rozmístěny po areálu nemocnice. Odtud je provedena likvidace smluvním partnerem.

6.3.12. Sklo /k.č. 20 01 02/

Většinou se jedná o prázdné potravinové obaly ze skla, skleněné nádoby, tabulové sklo. Mezi tento separovaný obal nepatří - keramika a porcelán, zrcadla, autoskla, drátoskla, skleněné láhve od chemikálií a infekční sklo.

- **Shromažďování odpadů:**

Provádí zaměstnanci úklidu v místě vzniku. Tento odpad se ukládá do kontejnerů zelené barvy, které jsou rozmístěny po areálu nemocnice. Odtud je provedena likvidace smluvním partnerem.

6.3.13. Objemný odpad

Objemným odpadem se rozumí odpad větších rozměrů, např. skříně, postele apod. Po administrativním vyřazení z evidence je tento odpad shromažďován a následně odstraňován v součinnosti vedoucího odboru správy majetku, referenta evidence majetku a popř. ekologa nemocnice.

Tento odpad nelze ukládat do kontejnerů na komunální odpad.

6.3.14. Železný odpad /k.č. 20 01 40/

Železný odpad je v případě jeho vzniku vhodně shromažďován. V případě potřeby je odvezen k druhotnému využití.

6.3.15. Odpad obsahující rtuť /k.č. 16 01 08, 20 01 21/

Jedná se o rozbité rtuťové teploměry, které se již nepoužívají, ale dobíhá jejich upotřebení ve zdravotnictví.

V případě rozbití a rozlití rtuti je rtuť okamžitě shromážděna do vhodného nepropustného a uzavíratelného obalu, který je naplněn vodou, označen a dále je zdravotnickým personálem předána ekologovi nemocnice, který zajistí její následnou likvidaci smluvním partnerem.

6.3.16. Odpady z automobilového provozu /k.č. 13 02 08, 16 06 01, /

Jedná se především o vyjetý motorový olej, příp. jiné ropné látky a textil znečištěný ropnými látkami. Tento odpad se skladuje na určených místech oddělení dopravy a následně v součinnosti s ekologem je předáván smluvním firmám k likvidaci.

- **Shromažďování odpadů:**

Provádí zaměstnanci oddělení dopravy do určených a označených shromažďovacích prostředků. Tyto shromažďovací prostředky musí být odolné vůči shromažďovaným odpadům (sudy, pytle PE černé barvy).

Shromažďovací prostředky a shromažďovací místa musí být označená a za označení odpovídá vedoucí zaměstnanec dopravy.

6.3.17. Biologicky rozložitelný odpad z údržby zeleně /k.č. 02 01 03/

Jedná se o odpad vznikající při údržbě zeleně, který představuje trávu, listí, větve.

Soustředování odpadu provádějí zaměstnanci zahrady do přistavených velkokapacitních kontejnerů. Následovně je proveden odvoz tohoto odpadu smluvní společností k likvidaci.

6.3.18. Kuchyňské odpady /k.č. 20 01 08, 20 01 25/

Kuchyňským odpadem jsou myšleny především zbytky jídel a potravin.

17/20

Jsou shromažďovány v plastových obalech v prostoru stravovacího provozu. Kuchyňské odpady jsou pravidelně 1x/den odváženy smluvním partnerem k následné likvidaci.

6.3.19. Odpad s obsahem radioaktivních izotopů

Jsou odpady, které vznikají při vyšetření a ošetření pacienta na oddělení nukleární medicíny. Postup při ukládání, manipulaci a likvidaci tohoto odpadu se řídí zákonem č. 18/1997 Sb., atomový zákon a platnými právními předpisy. Likvidace takovýchto odpadů je popsána v Místním provozním řádu oddělení nukleární medicíny.

7. EVIDENCE ODPADŮ

Nemocnice jako původce odpadu, který nakládá s odpady, vede průběžnou evidenci o vyprodukovaných odpadech a o způsobech nakládání za každý druh odpadu zvlášť. Tato průběžná evidence o nakládání s odpady obsahuje:

- datum vzniku a množství vzniklého odpadu,
- způsob naložení s odpadem,
- množství předaného odpadu k odstranění a identifikační údaje oprávněných osob, kterým byl odpad předán.

Na nemocnici jako původce odpadu, se vztahuje § 39 odst. 2 zákona č. 185/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů - ohlašovací povinnost o roční produkci a nakládání s odpady za uplynulý rok. Toto hlášení vypracovává ekolog nemocnice a zasílá ho elektronickou formou do Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností.

Za dodržování povinností souvisejících s odpadovým hospodářstvím odpovídá každý přímý vedoucí pracoviště. Každý zaměstnanec nemocnice je povinen počínat si při své práci tak, aby neohrožoval životní prostředí, bezpečnost a zdraví osob.

8. KONTROLA NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Provádí ekolog nemocnice. Před kontrolou je informován vedoucí zaměstnanec pracoviště a je dohodnut termín. Ekolog může vykonat kontrolu i bez informování vedoucího pracovníka.

Kontrolu také provádí pracovník KHS, náměstek pro ošetrovatelskou péči a ústavní hygienik. Kontrola je prováděna v místě vzniku odpadu.

9. MYTÍ A DESINFEKCE KONTEJNERŮ NA INFEKČNÍ ODPADY, VOZIDEL NA PŘEPRAVU ODPADU

Mytí je prováděno z hygienicko-epidemiologických důvodů a je prováděno 1x týdně, o čištění je veden zápis v provozním deníku. Následně je prováděna desinfekce odbornou firmou, a to 3x ročně.

Mytí a desinfekce vozidel dopravy, která sváží nebezpečný odpad od shromažďovacích kontejnerů do skladu nebezpečných odpadů je prováděn zaměstnanci dopravy po každém svozu dle „Místního provozního řádu dopravy“.

10. DOPORUČENÉ POSTUPY PŘI NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Zavedení správného systému nakládání s odpady, založené na důkladném třídění odpadů ve zdravotnickém zařízení, povede ke snížení množství odpadů, a to především nebezpečných. Je nutné, aby v celém cyklu nakládání s odpady ze zdravotnictví byla dodržena pravidla na ochranu zdraví lidí a životního prostředí.

11. PŘÍLOHA

Uvedená příloha je nedílnou součástí této směrnice.

Příloha č. 1 - Označení nádob a obalů na nebezpečné odpady.

Tato směrnice bude distribuována podle rozdělovníku.

Za provedení seznámení s touto směrnicí je odpovědná Jaroslava Švecová.

OZNAČENÍ NÁDOB A OBALŮ NA „NEBEZPEČNÉ ODPADY“

Nebezpečný odpad

kategorie č. 18 01 01

Ostré předměty

Oddělení: _____

Datum/čas: _____

Zodpovědná osoba: _____

Nebezpečný odpad

kategorie č. 18 01 02

Části těla a orgány včetně krevních vaků a konzerv

Oddělení: _____

Datum/čas: _____

Zodpovědná osoba: _____

Nebezpečný odpad

kategorie č. 18 01 03

Odpady, na jejichž sběr a odstraňování
jsou kladeny zvláštní požadavky
s ohledem na prevenci infekce

Oddělení: _____

Datum/čas: _____

Zodpovědná osoba: _____